

KEMER'İN ALTERNATİF TURİZM POTANSİYELİ ALTERNATIVE TOURISM POTENTIAL OF KEMER

Özlem YAY*

Öz

Günümüzde çevre ve sürdürülebilirlik önemli bir konu haline gelmiştir. Bu çalışmada Antalya'nın Kemer ilçesinde yapılan ve yapılabilecek alternatif turizm çeşitlerinin yerel yönetim ve birlikteki yöneticilerin gözüyle ve SWOT analizi ile belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu bağlamda Kemer'in alternatif turizm açısından zayıf ve güçlü yönleri, gelecek için sahip olduğu fırsatlar ve tehditler incelenmiştir. Nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği kullanılmıştır. Yerel yönetici ve turizm birliklerindeki toplamda 4 yönetici ile görüşülmüştür. Katılımcılar Kemer'in doğal, tarihi, kültürel tabanlı turizm çeşitlerine uygun olduğunu vurgulamaktadır. Kemer'deki yöneticiler tek pazara odaklanma, planlamanın yapılmaması, sezonun kısa olması, yetki karmaşası, betonlaşma, doğal güzelliklerin korunmaması, pazarlama eksikliği ve güven konusunda endişeli olduğu sonucuna varılmıştır. Alternatif turizmin gelişmesinin önündeki engellere ilişkin önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Alternatif Turizm, SWOT Analizi, Kitle Turizmi, Turizm Sektörü.

Abstract

Today, the environment and sustainability have become an important issue. In this study, it is aimed to determine the alternative tourism types that can be made and made in Kemer county of Antalya through the local and the association administrations with SWOT analysis. In this context, Kemer's weaknesses and powerful aspects in terms of alternative tourism, opportunities and threats for the future have been examined. Interview technique was used from qualitative research methods. With a total of 4 managers were interviewed by local administrators and tourism associations. Participants emphasize that Kemer is suitable for a types of natural, historical, cultural-based tourism. Managers in Kemer were concluded to worried about single pazaar orientation, lack of planning, short season, authority complexity, concretion, lack of natural beauty, lack of marketing and confidence. Regarding obstacles in front of the development of alternative tourism have been made suggestions.

Keywords: Alternative Tourism, SWOT Analysis, Mass Tourism, Tourism Sector.

1. GİRİŞ

Alternatif turizm, dünya genelinde giderek yaygınlaşmaktadır. Dünyada yaşanan yeni eğilimler, bireylerin farklılık arayışı, bireylerin farklı motivasyon kaynaklarına sahip olması ve doğal sistemler üzerindeki kirlenmeler, turizmde yeni eğilimlerin ortaya çıkması alternatif turizmin doğmasına zemin hazırlamaktadır. Ülkeler özellikle pazarlama faaliyetlerinde turistik ürünleri farklılaştırarak talebi artırmaya çalışmaktadır. Alternatif turizm türleri ve yeni turistik ürünler turizmde yörelerin sürdürülebilirliğini sağlanması açısından oldukça önem arz etmektedir (Ulusan, 2009: 87; Ulusan ve Batman, 2010: 256).

Kitle turizminin büyük ölçüde turizm destinasyonlarına zarar vermesi de alternatif turizmin gerekliliğini ortaya koymaktadır. Turistik destinasyonlarında taşıma kapasitesinin zorlanması, mekân ve zamanda yoğunlaşma, hızlı ve denetimsiz gelişim, büyük ölçekli, uluslar arası standartlara uygun konaklama düzeni, genellikle kıyılara yönelme, yerel mimariyi dışlayan turizm mimarisi, yerel halk ve turist arasındaki ilişkinin kopuk olduğu kapalı turist bölgeleri, çok uluslu tur operatörlerine bağımlılık, yerel turistik ürünlerin özelliklerini yitirerek standartlaşmasıyla kitle turizmi ya da ana akım zarar verebilmektedir (Uçkun ve Türkay, 2003).

Son yıllarda, doğal, tarihi, kültürel ve arkeolojik değerlere sahip bölgelerin kıyı turizminin yanında alternatif turizm çeşitlerinin ortaya çıkması ve yaygınlaşması hızlanmıştır. Bu nedenle ülke, bölge ve yörelerin alternatif turizm potansiyelinin belirlenmesi ve bu turizm çeşitlerinin sürdürülebilirliği de göz önüne alarak uygulaması çok önemli hale gelmiştir (Uğuz, 2011: 349). Dünyada turizm hareketleri farklı alanlara doğru kaymakta ve alternatif turizme olan ilgi artmaktadır (Kılıç ve Kurnaz, 2010: 51).

Bu çalışmada alternatif turizm kavramı ve Antalya Kemer ilinde yapılan ve yapılabilecek alternatif turizm çeşitlerinin neler olduğu incelenmiştir. Kemer'in alternatif turizm potansiyelini belirlemek amacıyla SWOT analizi yapılmıştır. Elde edilen görüşmelerden Kemer'in zayıf ve güçlü yönleri, sahip olduğu fırsatlar

* Öğr. Gör., Akdeniz Üniversitesi, Göynük Mutfak Sanatları Meslek Yüksekokulu, Otel, Lokanta ve İkram Hizmetleri Bölümü.

ve potansiyel tehditler analiz edilmiş ve Kemer ili için alternatif turizm açısından birtakım önerilerde bulunulmuştur. Antalya ilinde yapılan turizm çeşitlerine ilişkin çalışmalar mevcut iken Antalya'nın Kemer ilçesine ilişkin spesifik bir çalışmaya ulaşılmamıştır. Bu çalışma, Kemer ilçesinde yapılan alternatif turizm türlerinin belirlenmesinde, bundan sonra yapılacak çalışmalarda araştırmacılara, yerel yönetimlere ve turizm sektörü paydaşları için yön gösterici olması açısından önemlidir.

2. Alternatif Turizm Kavramı ve Özellikleri

Alternatif turizmin tanımı ve doğru terminolojisi tartışmalı bir konudur (Higgins-Desbiolles, 2008). Butler (1992) alternatif turizmi, somut tanımdan ziyade belirsiz bir kavram olarak vurgulanmaktadır. Aynı şekilde Macleod (1998: 137)'a göre de alternatif turizm hala kesin bir tanımı olmayan belirsiz bir kavram olarak nitelendirilmektedir. Smith ve Eadington (1992: 3) alternatif turizm kavramını "Deneyimleri paylaşarak, değerli ve pozitif etkileşimler ile misafirlerin zevk almasının sağlanması, doğal, sosyal ve toplumsal değerlerle tutarlı olan turizm şekilleridir" şeklinde tanımlanmaktadır.

İnsanların tatil ve turizm anlayışının değişmesi, kaynakların azalması, niteliklerin bozulması, turizmin bütün yıla yayma düşüncesi, sürdürülebilir turizm anlayışının ortaya çıkması, turistlerin kitle turizminden (deniz, güneş, kum) sıkılması, turistlere yönelik değişik zevklere, heyecanlara hitap eden tatil olanaklarının oluşturulması gibi faktörler alternatif turizm türlerinin ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır (Erdoğan, 2003; Bulut, 2006).

Günümüzde toplum içindeki bireylerin değer ve tutumları değişmektedir. Bu nedenle küreselleşmeyle birlikte değişen dünyada alternatif turizm kavramı da çeşitlenmektedir. Turizmde meydana gelen değişiklikler zamanla kitle ile alternatif turizm arasındaki sınırların kaybolmasına neden olmaktadır. Alternatif turizm yapıldığı alanlarda önemli etkilere sahiptir. Alternatif turizmin ekonomik, sosyo-kültürel, psikolojik ve entelektüel etkilere sahiptir (Macleod, 1998: 137-138).

Alternatif turizm kavramının konaklama, çekicilikler, pazar, ekonomi, taşıma kapasiteleri üzerinde etkileri bulunmaktadır (Weaver, 1995). Alternatif turizmin bölgenin taşıma kapasitesini zorlamayan sınırlı katılım, turizmin mekan ve zaman açısından yayılması, yavaş ve denetimli gelişim, küçük ölçekli turistik işletmeler, çevreye uyumlu, özgün turizm mimarisi, yerel halk ve turist arasındaki iletişimdeki uyumluluk, bağımsız çalışan uzmanlaşmış tur operatörleri, geleneksel ve özgün değerlerin korunması, yerel ölçekte turizm planlaması, turistik istihdamda yöre halkına öncelik verilmesi gibi özellikleri bulunmaktadır (Uçkun ve Türkay, 2003).

3. Alternatif Turizm Doğuşu ve Amacı

Dünyada 1980'li ve 1990'lı yıllardan sonra kitle turizminin çevreye büyük zarar vermesi ve çevreye karşı duyarlı insanların sayısı artmakta ve alternatif turizm kavramı kullanılmaya başlanmaktadır (Weaver 1995; Erdoğan, 2003; Gülbahar 2009; Çetinkaya, 2014). Özellikle 1980'lerden bu yana turizm sektöründeki, doğayı bozucu ve tahrip edici gelişmeler ve bunların ortaya çıkardığı olumsuz sonuçlar, sürdürülebilir turizm ilkelerine bağlı kalarak gelecek nesillere de kalmasını amaçlayan uzun dönemli bir turizm gelişmesini güvence altına alabilmek için yeni turizm politikaları ve stratejileri oluşturulması ve uygulanması yönünde çalışmalar başlatılmıştır. Bunu sağlayabilmek için oluşturulan politikalara ekonomik boyutun yanına çevre boyutunu da koyması ve kimi zaman dengeli kimi zaman da çevreye vurgu yapan stratejilerin üzerinde durması gerekmektedir (Erdoğan, 2003). Yapılan bu turizm politikaları ve stratejileri ile kitle turizminin aksine küçük ve çekici konutlarla taşıma kapasiteleri dikkate alınarak uygulamalar yapılmıştır (Weaver, 1995: 596).

Alternatif turizm kavramı turizmde araştırmacılar tarafından farklı şekilde algılanmaktadır (Butler, 1990; Cohen, 1987; Weaver, 1999; Erdoğan, 2003). Butler (1990)'a göre alternatif turizm, esas olarak arzu edilmeyen turizm olan kitle turizminin karşıtı olarak değerlendirilirken, olumlu ekonomik etkiler sağlayan ve çok az olumsuz etkilere neden olan ideal bir turizm formu olarak da görülür. Bazı alanlarda alternatif turizm, kitle turizmine alternatif bir seçenek olabilir. Cohen (1987: 13)'e göre alternatif turizm "Üçüncü Dünya" için bozulmamış, el değmemiş yerler bırakmayı amaçlamaktadır. Weaver (1999) ve Erdoğan (2003: 3)'a göre kitle turizminin olumsuz etkilerini tersine çevirecek ve yerel özelliği olan, yerel mimariye uyan, yerel halkla bütünleşerek alternatif turist yaratacağı düşünülen bir turizm formudur.

Alternatif turizm kavramı turizm araştırmalarında yeşil, yumuşak, sürdürülebilir ve eko turizm gibi farklı isimler altında kullanılsa da turizmde en önemli konulardan biridir (Weaver, 1995). 1990'lı yılların başından itibaren kitle turizminin yanı sıra, alternatif bazı turizm çeşitleriyle ilgili çalışmalar hız kazanmış, talebe bağlı olarak bu alanda önemli gelişmeler yaşanmaya başlamıştır. Çevreye koruyarak seyahat etmenin yolları araştırılmaya başlanmıştır. Batılı ülkelerde insan ömrünün uzaması, gelirin ve boş zamanın artmasıyla kültürel faaliyetlere ve lüks seyahat şekillerine olan talebi artırmakla birlikte kitle turizminden de uzaklaştırmaktadır (Gülbahar, 2009: 156-172).

Alternatif turizm büyük ölçüde kitle turizm ve ya ana akımın yanında ortaya çıkmıştır. Alternatif turizm sürdürülebilir gelişmeyi desteklemek ve sürdürülebilirliğe ilişkin olumsuz etkileri çözüm bulmayı amaçlamaktadır. Alternatif turizm çeşitlerinde genellikle yeni hizmet ve yönetim çeşidi, seyahat için yeni motivasyon kaynakları gibi yeni özelliklere dikkat çekilmektedir. Alternatif turizm çeşitleri genellikle küçük ölçekli, sınırlı gelişime sahip, basit ve uzak alanlarda geliştirilen, düşük yatırımlar içeren ve yerel topluluklar tarafından yönetildiğine ilişkin vurgu yapılmaktadır (Smith ve Eadington, 1992: 3).

Alternatif turizm toplumsal ve ekolojik dönüşümleri teşvik eden, toplum temelli turizm, gönüllü turizm, adil ticaret, adalet, turizm yoluyla barışın sağlanmasını amaçlamaktadır (Isaac, 2010). Ayrıca kitle turizminin olumsuz etkilerini azaltmayı hedeflemektedir (Cohen, 1987; Christou, 2012). Kitle turizmin yarattığı olumsuz etkileri azaltmanın yanı sıra ekolojik açıdan zengin yerlerde uygulanan alternatif turizm, ev sahibi kültürüne hassasiyetle davranılmasına özen göstermektedir (Brohman, 1996: 64).

Weaver (2006)'a göre alternatif turizm ev sahibi destinasyonların o bölgelerdeki duyarlı yaklaşımı sayesinde sürdürülebilir kalkınma üzerinde de oldukça büyük öneme sahiptir. Alternatif turizmin sürdürülebilir olması, dünyada uygulanan turizm politikalarına uygunluk göstermesi ve kaynakların etkin kullanımı hedeflenmektedir (Çetinkaya, 2014: 98). Alternatif turizm gelecek nesillere doğal yaşamın ve doğal çevrenin aktarılması amaçlanmaktadır (Uğuz, 2001: 334). Avrupa ülkelerine olan bağımlılığı azaltma (Demir, 2014) ve turizm yatırımlarının daha verimli kullanımını sağlanmayı da hedeflemektedir (Topay ve Parlador, 2015). Rekabetçi bir yaklaşımla turizmden daha fazla pay alma ve geleneksel çekici unsurların yanı sıra kültür, teknolojik üstünlük, toplumsal unsurların da pazarlamasını sağlamaktadır (Kozak ve Kızırmak, 2006). Diğer taraftan alternatif turizmin hedefi turizmin gelişimini kontrol altında, yavaş, çevreyi dikkate alan bir gelişme stratejisi göstermekle beraber bu hedefler çoğu zaman tur operatörlerinin ticari amaçlarına uymamaktadır (Öztürk, 2000).

4. Kemer'de Alternatif Turizm

Türkiye'de turizm, 1980'li yıllarda yabancı yatırımcıların yardımı ile geliştirildi. Türkiye ucuz bir kitle turizm bölgesi olarak pazarlandı. Plansız gelişim, kültür ve çevreyi olumsuz bir şekilde etkilemeye başladı. Son yıllarda, Türk hükümeti tarafından daha planlı ve sorumlu bir gelişme için girişimler başlatılmıştır. Alternatif turizm, düşünme biçimi olarak daha olumlu bir katkı sağlamaktadır. Ayrıca baskı grupları ve tüketiciler tarafından savunulmaktadır. Çevreci işletmelerin ve medyanın etkisi ile giderek daha da önem kazanmıştır. Alternatif turizm bir ülke için gerçekçi bir kalkınma stratejisi olarak düşünüldüğünde, az gelişmiş ülkelerde dışsal faktörlerden hala etkilenmektedir (Öztürk, 2000).

Antalya; zengin doğal bitki örtüsü, bu bitki örtüsüne bağlı yaban hayvan varlığı, mağaraları, akarsu, dağları, yaylaları, binlerce yıllık geçmişe ait medeniyetin izleri ile sahip olduğu alt ve üst yapı imkânlarıyla, turizmde çeşitliliğin kolaylıkla sağlanabileceği bir turistik destinasyon özelliklerini içerisinde barındırmaktadır. Ancak bu zenginliklerin sınırlı ölçüde kullanılmıştır. Diğer bir ifade ile kıyıda deniz, kum, güneş üçlüsünün dışına çok fazla çıkılamamıştır. Bu nedenle turizmin çeşitlendirilerek turistlere seçenekler yaratılması ve yeni turistik ürünlerin oluşturularak turizmden daha fazla yarar sağlayabilmektedir (Sarı, 2007). Çünkü ülkemiz genel olarak değerlendirildiğinde hemen hemen tüm alternatif turizm türü için yeterli altyapı zenginliğine sahiptir. Bu sayede turizm hem bölgesellikten hem de mevsimsellikten kurtulmasını sağlayarak dünya çapında önde gelen turizm ülkeleri arasında yer alacaktır (Gülbahar, 2009).

Erdoğan (2003)'a göre alternatif turizm, etkinliğin yönelimine göre doğa temelli alternatif turizm veya kültürel kaynaklara yönelen sosyo-kültürel alternatif turizm olarak ayrılabilir.

Antalya'nın Kemer ilçesi 1960'lı yıllara kadar karayolu olmadığı için, ulaşımı sadece deniz yolundan sağlanan Kemer, 1980 sonrasında gelişerek ve büyüyerek Türkiye'nin en önemli turizm merkezlerinden biri haline gelmiştir. Phaselis Antik Kenti, Çıralı-Yanartaş, Kadrama / Gedelma Kalesi, Idyros Antik Kenti ve Çalış Tepe, Selçuklu Av Köşkü, Tahtalı Dağı, Ayışığı Koyu ve Yörük Parkı, Kesmeboğazı Kanyonu, Molla Deliği Mağarası, Ulupınar, Yaylalar, Göynük Kanyonu, Kuzdere'de bulunan Vadi gibi doğal, tarihi ve kültürel alanları bulunmaktadır. Trekking, jeep safari, at safari, enduro, dağ bisikleti, mağaracılık, kaya tırmanışı, yamaç paraşütü ve doğa fotoğrafçılığı gibi birçok farklı aktiviteler mevcuttur. Dünyada 100 dalış bölgesinden birisi olarak gösterilen ve 1.Dünya Savaşı sırasında batırılan Paris 2 batığı 1995 yılında keşfedildikten sonra, dalgıçların ve su altı fotoğrafçıları için önemli bir cazibe merkezi olmuştur (Kemer Belediyesi, 2017).

Kemer'in en önemli güzelliği de akvaryumu andıran denizidir. Özellikle Üç Adalar bölgesi, Büyük Burun, Tekirova, Çamyuva, Göynük beldeleri sahillerinde bulunan çeşitli dalış resifleri ve merkezleri bulunmaktadır. Kemer'in sahip olduğu eğlence kulüpleri, yat ve tekne turları, su üstü sporları ve aktiviteleri, yürüyüş(trekking) ve bisiklet parkurları bulunmaktadır. Ayrıca Likya yolu Kemer

Kaymakamlığı tarafından bölgede Alternatif turizmin geliştirilmesine yönelik proje kapsamında 2014 yılında tamamlanmıştır (Kemer Belediyesi, 2017).

İlgili literatürde destinasyonlarda alternatif turizm potansiyelinin belirlenmesinde SWOT analizinden yararlanılan çalışmalar da mevcuttur (Patarchanov, 2012; Arpacı ve Orta, 2011). Patarchanov (2012) çalışmasında SWOT analizi yardımıyla Bulgaristan'ın dağlık bölgelerindeki sürdürülebilir yerel ve bölgesel kalkınma için önemli potansiyel alternatif turistik faaliyetlerin rolü ve yerini incelemektedir. Arpacı ve Orta (2011) Karaman ilinin alternatif turizm potansiyelinin incelenerek, bölgenin sahip olduğu alternatif turizm potansiyelinin turizm sektörüne nasıl kazandırabileceğini ortaya koymaktadır.

5. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu çalışmada Antalya'nın Kemer ilçesinde yapılan ve yapılabilecek alternatif turizm türlerinin yerel yönetim ve birlikteki yöneticilerin gözüyle ve SWOT analizi yardımıyla belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu bağlamda Kemer'in alternatif turizm açısından zayıf ve güçlü yönleri, gelecek için sahip olduğu fırsatlar ve tehditler incelenmiştir.

Araştırmanın evrenini Kemer'deki sivil toplum kuruluşları ve kamu kurumlarında yer alan üst düzey yöneticiler oluşturmaktadır. Bu araştırma kapsamında yerel yönetim ve birliklerdeki yöneticilerle yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme sayesinde görüşülen bireylerin verdikleri bilgiler arasındaki paralelliği ve farklılığı saptamak ve karşılaştırmalar yapmaya olanak vermektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 148).

Diğer taraftan araştırmaya katılan katılımcıların gönüllük esasına göre katılımlarının sağlanmasına özen gösterilmiştir. Görüşmeyi kabul eden katılımcılardan yüz yüze görüşme yapabilmek için randevu istenmiş ve katılımcı listesi oluşturulmuştur. Görüşmeler 26 Nisan ile 4 Mayıs 2017 arasında Antalya Kemer ilçesinde gerçekleşmiştir. Bu çalışmada görüşmeyi kabul eden toplamda 4 yönetici çalışmaya dâhil edilmiştir. Yöneticilerden ikisi Kemer'deki kamu kurumlarında üst düzey yönetici pozisyonunda iken iki kişisi sivil toplum kuruluşunda yer alan yöneticilerden oluşmaktadır.

Görüşme esnasında tüm katılımcılara araştırmanın amacına ilişkin bilgiler verilmiş, gönüllü katılımcı formu ile izinler alınmış ve yapılan görüşmeler ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmıştır. Ayrıca kayıt esnasında yapılan yüz yüze görüşmelere ilişkin gözlem notları alınmıştır. Araştırmaya katılan katılımcılara A1 ile A4 arasında kodlar verilmiştir. Görüşme süreleri 15 ile 32 dakika arasında değişiklik göstermektedir. Görüşme sonrasında veriler elektronik ortamda yedeklenerek, verilerin kaybolması ve silinmesinin önüne geçilmiştir.

Görüşme sonrasında elde edilen her bir verinin transkripsiyonunun yapılması aşamasına geçilmiştir. Her bir görüşmeye ait transkript yazıldıktan sonra ses kaydı ile aynı olup olmadığı karşılaştırılmıştır. Daha sonra kategori belirlenerek kodlar oluşturulmuştur. Oluşturulan kodlar ve temalar çerçevesinde okuyucunun anlayabileceği şekilde düzenlenerek yorumlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 259-271). Elde edilen verilere dayanarak bulgular ortaya konulmuş ve önerilerde bulunulmuştur.

6. BULGULAR

Bu çalışma kapsamında katılımcılara alternatif turizm kavramı, sezon dışında geliştirilebilecek turizm türleri, öncelikli geliştirilebilecek turizm türleri, Kemer'in alternatif turizm yönünden güçlü ve zayıf yönleri, tehditler ve fırsatların neler olduğuna ilişkin toplamda yedi soru sorulmuştur.

6.1. Alternatif Turizm Kavramı

Katılımcılara alternatif turizm kavramının onlar için ne ifade ettiği sorulmuştur. Bu bağlamda alternatif turizm kavramını katılımcıların büyük çoğunluğu turizmi çeşitlendirmek ve deniz, kum ve güneşin yanında bunlara eklenebilecek diğer turizm çeşitleri olarak algılamaktadır. Fakat bir katılımcı diğer katılımcılara göre farklı bir görüşe sahiptir. Bu konuda turizmde alternatif kavramının kullanılmasının doğru olmadığını ve turizmin bir bütün olarak değerlendirilmesi gerektiğini ifade etmektedir.

Alternatif turizm denildiğinde şu anda mevcut durum yani deniz kum güneş haricinde kış turizmi adı altında çeşitlendirmektedir (A1.1)

Alternatif turizmi deniz kum, güneşin yanında neler yapılabilir olarak anlıyorum. Kültür, spor ve golf gibi (A4.1)

Aslında turizmin alternatifi gibi bir şey yok bence. Biz burada peşin yargı ile yola çıkmışız gibi bakıyoruz. Kamuoyunda öyle bir yanlışlık var. Turizm kendi içinde birçok şeyi barındıran, odaklandığı, ürün anlamında geliştirdiği birçok şeyi bir bütün olarak görmek gerekir. Bunun alternatifi falan yoktur turizm turizmdir (A2.1)

6.2. Kemer'deki Alternatif Turizm Çeşitleri

Katılımcıların çoğu Kemer'in sezon dışında geliştirebileceği turizm türlerinin olduğunu düşünmektedir. Kemer bölgesinde öncelikli doğa tabanlı turizm çeşitleri (Trekking, Heiki, botanik turizm), spor turizmi (ralli, bisiklet enduro), dağ turizmi, deniz sporları (yat, dalış, yelken, off-shore), kültür turizmi sıklıkla ifade edilmektedir. Daha sonra golf turizmi, teleferik, sağlık turizmi, kurvaziyer turizm, kongre turizmi, müzik festivallerinin de yapılabilmesini vurgulamaktadır. Kemer bölgesinde her bölgenin farklı bir iklimi olduğu ve birçok turizm çeşidinin yapılabilmesi için uygun altyapıya sahip oldukları görülmektedir.

Doğa, tarih, dağ turizmine ilişkin sınırdan teleferik ile Tahtalı'ya çıkış, bisiklet enduro, motorsiklet yarışı, kapalı spor salonları (tenis), Dinazor Park. Tüm bunlar genişletilerek geliştirilmelidir. Ama bu turizm çeşitleri biraz daha geliştirilerek çitayı yükseltmek gerekmektedir. Öncelikli olarak öğrencilere ve turizme katkı sağlayabilecek bir kapalı spor salonu projesini gerçekleştireceğiz (A1.3)

Kültür, spor, Trekking, Heiki yürüyüşü için uygundur. Golf, tenis, kapalı spor salonlarına yönelik faaliyetler, futbolcuların gelip konaklaması, dalış, yat, su, yelken gibi deniz sporları gibi 12 ay faaliyette kalınabilecek olanlara yönelmeli ve turiste sunulmalıdır (A2.3)

Kemer'de geçmişte 37 uygarlık yaşamıştır. Halen açığa çıkmamış bakir alanlarımız mevcuttur. Kurvaziyer turizm geliştirilebilir. Kuşadası'na gelen kurvaziyer turist sayısı bazen Kemer'de konaklayan turist sayısını geçiyor. Spor turizmi (trekking, ralli, off-shore, bisiklet enduro). Ayrıca uluslararası konser, amfi ve müzik festivalleri yaparak turistler buraya çekilebilir. Botanik turizm yapmaya da uygundur. Kemer uluslar arası birçok kongreye ev sahipliği yapabilecek kapasitededir (A3.3)

Golf, spor, kültür turizmi, trekking, teleferiğe önem verilebilir (A4.3)

6.3. SWOT Analizi

Kemer'in alternatif turizm çeşitlerinin belirlenmesi amacıyla SWOT analizinden yararlanılmıştır. Kemer'in alternatif turizm açısından değerlendirildiğinde bölgenin sahip olduğu güçlü yönleri, zayıf yönleri, bölgenin sahip olduğu fırsatlar ve gelecek için tehdit oluşturacak unsurların neler olduğuna ilişkin bulgular verilmiştir.

6.3.1. Kemer'in Alternatif Turizm Açısından Güçlü Yönleri

Antalya'da turizmin ilk başladığı yerlerden biri olan Kemer'de katılımcılar açısından en güçlü yanı sahip olduğu iklimi, doğası ve doğal güzellikleri olduğunu ve hatta katılımcılar ilk olarak geliştirilecek turizm çeşitlerinde doğasıyla ilgili olması gerektiğini vurgulamaktadır.

Bizim de Antalya'nın hiçbir bölgesinde değişilmeyecek coğrafi güzelliği bambaşka tabiki. Antalya merkezden Kemer'e giden yol resmen bir doğa terapisi araçlar seyir halinde gelirken beynen dinlenerek seyahat etmektedirler (A1.4)

Doğası en az bozulmuş, yoğunluğu diğer bölgelere oranla en az olduğu bölgemizdir. Hemen sırtını dağlar yaslamıştır. Doğası, yürüyüş gibi etkinliklerle Kemer'i özdeştirmek ve ön plana çıkarmalıyız (A2.4)

Temiz doğasıyla biz resmen botanik bahçesinde yaşıyoruz (A3.4)

Doğal güzelliği, doğa manzarası (A4.4)

Daha sonra katılımcılar denizinin temiz olduğu, deniz sporlarına uygun olduğu ve kurvaziyer turizm, dalış yapılabilmesi üzerinde durmuştur.

Kemer'in direk denize açılması (A2.4)

Kurvaziyer turizm geliştirilebilir. Antalya merkez deniz trafiği açısından yoğun olması nedeniyle Kemer bunun için uygundur (A3.4)

Kemer'in koyda olması nedeniyle denizimiz daha temizdir (A4.4)

Doğal güzelliği ve denizinin güzelliğinin yanı sıra kültürel açıdan da zengin olduğu vurgulanmaktadır.

Son yıllarda teleferik ile ilgili bir gelişme sağlandı. Likya yolu Heiki açısından öne çıkarılabilir. Yanartaş, Olimpos, Gelidonya burnu, Mira, yaylalar Kemer'in güçlü yanlarıdır. Bunlarla ilgili altyapı da tamamlanmıştır. Likya yolunun işaretlemesi de yapıldı (A2.4)

Kemer'de geçmişte 37 uygarlık yaşamıştır. Halen açığa çıkmamış bakir alanlarımız mevcuttur (A3.4)

Kültürel açıdan oldukça zenginiz. Örneğin Selçuklu Av Köşkü, Idyros Antik Kenti, Paris 2 batığı, Phaselis Antik Kenti, Yanartaş gibi (A4.4)

Kemer'in birçok kapalı ve açık spor aktivitelerini yapmaya elverişli olması da katılımcılar için bir avantaj olarak görülmektedir. Kemer'de yapılan yarışların da onlar için önemli bir çekicilik olduğu ve bunların geliştirilmesinin turizme katkı sağlayacağı vurgulanmaktadır.

Birçok spor faaliyetleri (Trekking, ralli, off-shore, bisiklet enduro) vardı, fakat bazıları rekabetten ve ilgi düzeyinden dolayı yarışlar kaldırıldı. Bu spor turizm çeşitlerinin geri getirilmesi bile turizmi olumlu yönde etkileyecektir (A3.4)

Bisiklet enduro, motorsiklet yarışı, kapalı spor salonları (tenis)...Öncelikli olarak öğrencilere ve turizme katkı sağlayabilecek bir kapalı spor salonu projesini gerçekleştireceğiz. Kapalı spor salonları yapılarak yurtdışındaki takımları bölgemize çekebiliriz (A1.4)

Bunun yanı sıra Kemer'de yatay tesislerin yapılması, betonlaşmanın az olması ve kat yüksekliğinin az olması da bölge için avantaj olarak görülmektedir. Diğer bölgelere oranla trafik gürültüsü ve yoğunluğun daha az olduğu görülmektedir.

Kemer'de yapılaşma ve kat yükseklikleri diğer yerlere oranla daha azdır. Trafik yoğunluğu azdır(A3.4)

Yoğunluğu diğer bölgelere oranla en az olduğu bölgemizdir. Ağırlıklı olarak yatay tesisler planlanmıştır(A2.4)

Ayrıca yabancı turistlerin Kemer'de konut alması turizmin yaz ve kış döneminde canlandırılmasında önemli bir etkidir.

Yabancılar konutlar da aldı. Bu gelişime eşzamanlı olarak devam ettirilmeli. Aslında Kemer en seçkin profildeki misafirlerin gittiği bir bölge olabilir. Bu şekilde vurgulamak lazım (A2.4)

Özetle Kemer'in alternatif turizm açısından değerlendirildiğinde bölgenin sahip olduğu güçlü yönleri şunlardır:

- Doğal güzelliği
- Kültürel zenginlik
- Sahip olduğu deniz
- Spor faaliyetlerine uygunluk
- Betonlaşma ve kat yüksekliğinin az olması
- Yoğunluğun az olması

6.3.2. Kemer'in Alternatif Turizm Açısından Zayıf Yönleri

Kemer'de katılımcıların ilk olarak sıklıkla yüzölçümünün dar olduğu, tesislerin eski olduğu, Rus pazarına yöneliklerini vurgulamaktadır. Kemer'in sırtını dağlara yaslaması, coğrafi açıdan dağlık olması, geniş olmaması birçok altyapının yapılabilmesi için uygun olmadığını belirtmişlerdir.

Yüzölçümümüzün dar olması. Antalya'nın doğusu gibi yüzölçümümüz geniş değildir. Futbol, tenis gibi yüzölçümüne ihtiyaç olan turizm çeşitlerine yönelemiyoruz. Bu noktada farklı alternatif sporlar seçilmeli. Antalya'nın doğusu gibi coğrafi olarak çok şanslı değiliz (A1.5)

Kemer ilk gelişen ve yatırım yapılan yerdir. Daha sonra yatırım yapma açısından kısıtlı bir bölgedir. Diğer alanlara göre alan dardır. Yeni yatırım Kemer'de çok az var. Diğer yerlerde alanın geniş olması sebebiyle yatırım yapıldıkça rağbet gördü (A2.5)

Arazi yönünden çok kısıtlıyız. Kemer'in alanının oldukça dar olması nedeniyle spor kompleksi yapmaya imkânımız bulunmamaktadır (A4.5)

Katılımcılar Antalya'da turizmin başladığı ilk yerlerden biri olması nedeniyle tesislerinin eskidiği, revizyona ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir.

Turizmin ilk başladığı yerin Kemer olması nedeniyle tesislerimizin oldukça eskimiş ve yıpranmış durumdadır. Antalya'nın doğusu Kundu, Belek bizden sonra turizme kazandırılan bölgeler olduğu için oradaki tesisler bizimkilere oranla daha modern, gelişmiş ve yeni durumdadır (A1.5)

Avrupalı, Alman, İngiliz ve Rusların ilk gelmeye başladığı yer Kemerdir. Yeni yatırım Kemer'de çok az var. İlk kuşakta yapılan tesislerin revizyonu yapılarak sektörde kalması sağlanabilir. Bu da yavaş yavaş yapılmaya başlandı (A2.5)

Diğer alanlarda tesislerin yeni olması (A4.5)

Geçmişte İngiliz, Avrupalı, Alman, Rus, İskandinav turistler gelirken, son yıllarda sadece Rus pazarına yönelmiş olmaları da zayıf yönleri arasındadır.

Bölgemiz tamamıyla Rus pazarına dayanmaktadır. Avrupalı ve Rus'u tek bir otelde hizmet vermek yerine belirli bir kısmını sadece Avrupalı turiste yönelik yapılması daha iyi olurdu. Mesela 50 işletmenin 10-15'inin Avrupalıya ayrılması gibi (A1.5)

Yapılan planlamalarda Kemer'e yer verilmediğinden, yapılacak olan etkinliklerde devletin desteğine ve teşvik vermesine ihtiyaç duyulduğu ve altyapı yetersizliğinden bahsetmektedirler.

İlk planlamada coğrafi işaretlemeye golfle ilgili birkaç yer belirlendi. Fakat burası dahil edilmedi ve geçen zaman içinde hiç yol kat edilmedi (A2.5)

Bireysel yapılamayacak işler var. Örneğin limanı hiçbir kuruluşun izni olmadan yapamazsın. Ya da uluslararası etkinliklerin düzenlenmesinde devletin desteğine, teşvikine ihtiyaç duyulmaktadır. Konserler için gereken altyapı yetersiz. Biz konserleri genellikle belediyenin kurmuş olduğu platformda veriyoruz (A3.5)
Kemer'in en büyük eksiği kongre merkezidir. Kemer uluslararası birçok kongreye ev sahipliği yapabilecek kapasitededir (A3.5)

Kemer'de deniz, kum, güneş nedeniyle turizmin sezonluk olması, havaalanına uzak olması, imar planlarının kısa sürede beldelerde uygulanmaması

Turizmin sezonluk olması nedeniyle çalışanlar kış döneminde boşta kalmaktadır Ayrıca bir de havaalanına yakın olma durumu var. Antalya'nın doğusunun havaalanına yakın olması zayıf noktalarımızdan biridir (A1.5)

Geçen zaman içinde Göynük, Beldibi, Çamyuva ve Tekirova imar planlarının gelişimine paralel olarak kısa süre içinde onların da gelişimi sağlanabilseydi (A2.5)

Diğer taraftan Kemer'de sahip olduğu doğal güzelliklerinin yeterli olduğunu ve sadece sahip değerlerin korunmasını gerektiğini de vurgulamaktadır.

Kemer'in diğer bölgelere oranla zayıf yönü yok, sadece var olan güzelliklerini, doğayı düzgün kullanmak için korumaya ihtiyaç duyulmaktadır (A3.5)

Özetle Kemer'in alternatif turizm açısından değerlendirildiğinde bölgenin zayıf yönleri şunlardır:

- Yüzölçümünün dar olması
- Tesislerin eski olması
- Rus pazarına yönelmeleri
- Sezonun dar olması
- Ekonomik sıkıntılar
- Havaalanına uzak olması
- Planlamalarda yer almaması
- İmar planlarının kısa sürede uyum sağlayamama
- Mevcut durumu koruma ihtiyacı
- Konserler için altyapı yetersizliği
- Devletin teşvik ve destek vermemesi
- Kongre merkezinin eksikliği

6.3.3. Kemer'in Alternatif Turizm Açısından Sahip Olduğu Fırsatlar

Kemer'in doğal ve kültürel açıdan zengin olması turizmi çeşitlendirmede ve geliştirmede büyük bir fırsat olarak görmektedirler. Sahip olduğu altyapılarda da bölge için oldukça önemlidir.

Kemer'in doğasının iyi korunmuş olması en büyük avantajımızdır. Bu değerler üzerinde yeni bir planlama yapılabilirse Kemer bence Antalya'nın hatta Türkiye'nin de en seçkin tatil bölgesi olabilir. 20 sene öncesine baktığımızda Kemer böyleydi. Altyapı olarak, artıma tesisi, çöp imha tesisleri, yol yapısı vb. (A2.6)

Doğası ve ikliminin güzel olması en büyük fırsattır. Kemer'de birçok otel var. Fakat otel isimlerinin hepsi aklımıza gelmez ama buradaki güzellikler aklımıza gelmektedir (A3.6).

Kültürel açıdan oldukça zenginiz (A4.6)

Kemer'de yatırım yapacak alanın zayıf olarak algılansa da bunun tam aksine bunu bir fırsat olduğunu düşünen katılımcılar da var. Çünkü coğrafi açıdan dağların kıyıya yakın olması yoğunlaşma ve yapılaşmayı azaltmaktadır.

Kemer'in doğal eşikleri var. Dağların kıyıya çok yakın olması, bu durumda aşırı yoğunlaşmaya izin vermiyor aslında (A2.6)

Katılımcılar Kemer'e olan ilginin yeniden canlanacağı, yapılan çevre yollarının Kemer'e olan ulaşım süresini azaltması, yapılan yeni yatırımların sezon süresini uzatması, Türkiye'de sağlık hizmetlerinin daha ucuz olduğunu belirtmişlerdir.

Turistler Antalya'nın doğusundaki turistlerin ufak ufak memnuniyetsizliklere başladığı ve bizden yanan tekrar yönelmeler başladı (A1.6)

Yapılacak olan kapalı spor salonları ile örneğin tenis yapacak oyuncular bölgeye gelerek kışın da tesislerin açık kalması sağlanacaktır (A1.6)

Yurtdışındaki sağlık hizmetlerinin pahalı olması bir zemin hazırlamaktadır (A3.6).

Yeni çevre yolunun yapılması havaalanından Kemer'e ulaşımı 10-15 dakika daha azaltmıştır (A3.6).

Özetle Kemer'in alternatif turizm açısından değerlendirildiğinde bölgenin sahip olduğu fırsatlar şunlardır:

- Doğal ve kültürel açıdan zengin olması
- Altyapının iyi olması
- Coğrafi avantaj
- Yeniden canlanma
- Ulaşım süresinin kısalması
- Sağlık hizmetlerinin ucuz olması

6.3.4. Kemer'de Alternatif Turizm Açısından Potansiyel Tehditler

Kemer geçmişte birçok milletin gelip tatil yaptığı bir destinasyon iken günümüzde ağırlıklı olarak Rus turistlerin geldiği bir destinasyon haline gelmiştir. Katılımcılara göre Kemer'de en önemli tehdit Kemer'in tek pazara yönelmiş olmasıdır.

Rus turisti memnun etmek daha kolay olduğu için turizmciler tek pazara yönelmiştir. Avrupalı misafirler daha hassas ve titiz olduğu için farklı yerleri tercih etmişlerdir. İki millet çok zıt olduğu için aynı işletmede hizmet vermek uygun olmayabiliyor. Türk milletinde kısa sürede para kazanma telaşı olduğu için turizmciler Rus pazarına yönelmiştir (A1.7)

Bence Kemer en önemli tehdit Kemer'in tek bir pazarla anılmasıdır. Halbuki karma yani uluslararası bir müşteri kitlesi yaratmak lazım. Kemer'in 15-20 yıllık süreçte yaptığı en büyük hatası budur. Oysaki İngilizler ilk olarak Adrasan'daki pansiyonlarda tatillerini yaparlardı (A2.7)

Katılımcılar Kemer'de süreç yönetimi, planlama sıkıntısı, turizm politikalarının oluşturulması ve bunların uygulamasına ilişkin sıkıntıların üzerinde durmaktadırlar. Devletin, Kültür ve Turizm Bakanlığının üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmesi gerektiğini ifade etmektedirler.

Liman Sarısu'dan başlayıp Kumluca'ya kadar giden 80 km bu bandın tamamı için yeni baştan bütüncül bir bakış açısıyla fonksiyonları tanımlayıp farklı turizm türlerini de içinde barındıracak şekilde yeni bir revizyon görmesi gerekmektedir. Ama bu şekilde dağınık bir biçimde süreç yönetilmeye çalışılırsa bu Kemer için en büyük tehlike olur. Yeni bir planlama yapılarak Adrasan, Çıralı, Tekirova gibi farklı özelliği sahip olan yerlerin birbirini tamamlayacak şekilde planlanabilir. Bu 80 km bant en farklı ve en özel bölge haline getirilebilir (A2.7)

Devletin yatırımcıların önünü açması ve teşvik vermesi gerekmektedir (A3.7)

Kültür ve Turizm Bakanlığının tüm bu turizm çeşitleri için bir turizm politikası oluşturması ve turizm çeşitlerine sahip çıkması gerekmektedir. Bakanlık destinasyonları başıboş bırakmamalı, politikaları ödün vermeden uygulamalıdır(A4.7)

Turizmin yapıldığı destinasyonlarda tamamiyle bir yetki karmaşasının olduğu ifade edilmektedir. Bu durum da karışıklıklara sebebiyet vermektedir.

Bu planlamayı yapacak olan Kültür ve Turizm Bakanlığıdır. Maalesef bu konuda büyük bir sıkıntı var. Çünkü tam bir yetki karmaşası var. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Orman Genel Müdürlüğü, milli parklar ve yerel yönetimler vb. Sınırlar belli değil, kimin nereye kadar yetki kullanacağı belli değil (A2.7)

Mevcut konaklama işletmelerinin sayısının yeterli olduğu daha fazla tesis yapılmaması gerektiği vurgulanmış ve kesinlikle betonlaşmaya karşı çıkmıştır.

Turizm sadece deniz, kum, güneş değildir. Bakanlık bu saatten sonra yeni tesis yapılmasına izin vermemeli, eskiyenler onarılmalı ve betonlaşmaya da karşı çıkılmalıdır. Betonlaşmaya devam edilirse bir zamanlar ki İspanya'ya döneriz. Biz artık doğa ile iç içe turizm yapmalıyız (A4.7)

Turizmde en büyük tehdit yapılaşma (A3.7)

Tam tersine betonlaşmadan ziyade mevcut durumu koruma, tadilat yapılması, önlemler alınması ön plandadır. Ayrıca yaşanan ekonomik sıkıntıların işletmelerin tadilat yapmasına olanak vermediği belirtilmiştir.

Güzelliklerimizi kaybediyoruz. Bu durumda bazı önlemler almamız gerekmektedir. Kemer'in merkez sahilinde sahil erozyonu vardır. 2005 ile 2016 yılları arasında sahil uzunluğunda 11 m fark bulunmaktadır. Bu da sahilde güneşlenme alanının kısıtlamaktadır. Bazı yerlerde şezlonglar ranza sistemine dönecek nerdeyse (A3.7) Bölgemizde yaşanan kötü gidişat Kemer'i çok kötü duruma getirdi. Belediye, turizm işletmeleri ve küçük esnaflar ekonomik açıdan sıkıntı yaşamaktadır. Yatırımcılar zorlanmaktadır. Geçmişte tesisler kış döneminde tadilata girerdi. Fakat günümüzde ekonomik sıkıntı nedeniyle tadilata girememektedir (A1.7)

Turizm sezon süresinin uzatılması gerekirken tam tersine daha da kısaldığı vurgulanmıştır. Sezon süresinin kısalması işletmeleri ve bölgede çalışanları olumsuz yönde etkilediği tespit edilmiştir.

Sezonun her geçen gün daralması bölgeyi ve bölgede yaşayanları olumsuz yönde etkilemektedir (A1.7)

Sezon daralıyor, eskiden 6 ay mı olacak diyorken, şimdi 4.5 ay dolu olsak yeterlidir diyoruz (A3.7)

Turizmde turistlere karşı güven konusuna ve pazarlamaya önem verilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Bunun yanında bölgede herşeyin turizmle bütünleştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Turizm güvendir. Gelen iki bayan ya da aile güven içerisinde sokakta rahatça dolaşabilmeli. Turist dükkanlarda etiket görmek istiyor. Dükkanlarda ürünün normalden daha pahalıya satılması ve hanutçuluk kavramı çıkartılmalıdır (A3.7)

Norveç, Alman, İngiliz ve Rus gelip Kemer'den villa satın almış. Bulunduğu bölgede zil sesi, öğrenci sesi fazla olduğundan satıp gitmektedir. Onun için her şeyi turizm üzerine kurmamız lazım (A1.7)

Yapılan istatistiğe göre Türkiye pazarlama açısından 50. sırada iken, gelir açısından 11. sırada olduğu görülmektedir. Demek ki biz pazarlamaya daha fazla harcasak bu dengeyi bulacağız (A3.7)

Özetle Kemer'in alternatif turizm açısından değerlendirildiğinde bölgede gelecek için tehdit oluşturabilecek faktörler şunlardır:

- Tek pazara yönelmeleri
- Planlamanın yapılmaması
- Sezonun daralıyor olması
- Yetki karmaşası
- Betonlaşma
- Ekonomik sıkıntı
- Doğal güzelliklerin korunmaması
- Pazarlama ihtiyacı
- Güven faktörü

Sonuç olarak, Kemer bölgesindeki alternatif potansiyellerine ilişkin bulguların tümü Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo1: Kemer'in Alternatif Potansiyeline İlişkin SWOT Analizi

Güçlü yönler	Zayıf yönler
<ul style="list-style-type: none">• Doğal güzelliği• Kültürel zenginlik• Sahip olduğu deniz• Spor faaliyetlerine uygunluk• Betonlaşma ve kat yüksekliğinin az olması• Yoğunluğun az olması	<ul style="list-style-type: none">• Yüzölçümünün dar olması• Tesislerin eski olması• Rus pazarına yönelmeleri• Sezonun dar olması• Ekonomik sıkıntılar• Havaalanına uzak olması• Planlamalarda yer almaması• İmar planlarının kısa sürede uyum sağlayamama• Mevcut durumu koruma ihtiyacı• Konserler için altyapı yetersizliği• Devletin teşvik ve destek vermesi• Kongre merkezinin eksikliği
Fırsatlar	Tehditler
<ul style="list-style-type: none">• Doğal ve kültürel açıdan zengin olması• Altyapının iyi olması• Coğrafik avantaj• Yeniden canlanma• Ulaşım süresinin kısalması• Sağlık hizmetlerinin ucuz olması	<ul style="list-style-type: none">• Tek pazara yönelmeleri• Planlamanın yapılmaması• Sezonun daralıyor olması• Yetki karmaşası• Betonlaşma• Ekonomik sıkıntı• Doğal güzelliklerin korunmaması• Pazarlama ihtiyacı• Güven faktörü

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu çalışmada SWOT analizinden yardımıyla Kemer'in alternatif turizm potansiyeli araştırılmaktadır. Bu sayede Kemer'in alternatif turizm açısından sahip olduğu zayıf ve güçlü yönler, fırsat ve tehditlere ilişkin sonuçlar elde edilmiştir.

Doğadaki kaynakların her geçen gün azalması, sürdürülebilir turizm anlayışının ortaya çıkması, çevre faktörünün önemli bir hale gelmesi, turizmin sezonunun uzatma isteği, turistlerin alışlagelmiş ana akım ya da kitle turizminden sıkılmış olması, turistlerin farklı talep, ihtiyaç ve motivasyon kaynaklarına

sahip olması, tatil anlayışının değişmesi gibi nedenlerle yeni turizm çeşitlerine ihtiyaç duyulmuştur. Bu durum da alternatif turizmin ortaya çıkmasına zemin hazırlamış ve alternatif turizme olan ilgiyi artırmıştır.

Alternatif turizm kavramı ana akım veya kitle turizmin(deniz, kum ve güneş) yanında altyapısına uygun o yörede yapılabilecek diğer turizm çeşitleri olarak belirtilmiştir. Bu noktada Kemer' de Tekirova, Çamyuva, Göynük, Aslanbucak, Beldibi gibi yerleşim merkezlerinde farklı turizm çeşitlerini yapmak için sahip olduğu coğrafya, iklimi ve altyapısı ile uygun olduğu görülmektedir. Kemer ilinde her beldenin farklı iklimi, yapısı olması nedeniyle birçok turizm çeşidini yapmaya elverişli olduğu görülmektedir. Katılımcıların tamamı Kemer'in sezon dışında geliştirebileceği alternatif turizm türleri olduğunu düşünmektedir. Bu bağlamda Kemer bölgesinde öncelikli olarak doğa tabanlı turizm çeşitleri(Trekking, Heiki, Botanik turizm), kapalı ve açık spor faaliyetleri(ralli, bisiklet enduro), dağ turizmi, deniz sporları (dalış, yelken, off-shore), kültür turizmi en çok üzerinde durulan turizm çeşitleridir. Daha sonra golf turizmi, teleferik, sağlık turizmi, kurvaziyer turizm, kongre turizmi, müzik festivallerinin de yapılabileceğini vurgulamışlardır.

Elde edilen sonuçlara göre Kemer'in doğal ve kültürel açıdan zengin olduğu, sahip olduğu denizin güzelliği ve zenginliği, birçok spor faaliyetlerine uygun olması, betonlaşmanın diğer ilçelere göre daha az olması, kat yüksekliğinin az olması, yoğunluğun az olması alternatif turizm çeşitlerinin yapılabilmesi için Kemer'in güçlü taraflarıdır. Tüm bu zenginlikleri ve avantajları alternatif turizm geliştirme konusunda bir fırsata çevirebilir.

Kemer'in zayıf taraflarına bakıldığında yüzölçümünün dar olması, tesislerin eski olması, Rus pazarına yönelmeleri, sezonun dar olması, ekonomik sıkıntılar, havaalanına uzak olması, planlamalarda yer almaması, imar planlarının kısa sürede uyum sağlayamama, mevcut durumu koruma ihtiyacı, konserler için altyapı yetersizliği, devletin teşvik ve destek vermemesi, kongre merkezinin eksik olmasıdır. Alternatif turizm türlerini geliştirmek için bu zayıf taraflara çözümler getirilmelidir. Bu zayıf tarafları çözüme kavuşturmak için yerel halk, belediye, turizm işletmeleri, Kültür ve Turizm Bakanlığı ve devletin üzerine düşeni yapması gerekmektedir.

Kemer'in alternatif turizm açısından sahip olduğu fırsatlar ise doğal ve kültürel açıdan zengin olması, altyapının iyi olması, coğrafik açıdan avantajlı olması, yeniden canlanma, ulaşım süresinin kısaltması, sağlık hizmetlerinin ucuz olmasını birer fırsat olarak görmektedir. Kemer'in alternatif turizm açısından öngörülen tehditler tek pazara yönelmeleri, planlamanın yapılmaması, sezonun daralıyor olması, yetki karmaşası, betonlaşma, ekonomik sıkıntı, doğal güzelliklerin korunmaması, pazarlama eksikliği ve güven faktörü yer almaktadır. Tüm bu olumsuz durumlar alternatif turizm türlerinin gelişmesinde ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasında büyük engeldir.

Bu çalışmanın birtakım sınırlılıkları da bulunmaktadır. Çalışma sadece Antalya'nın Kemer ilçesini kapsamaktadır. Elde edilen bulgular tüm evrene genellenemez. Ayrıca Kemer küçük bir ilçe olması nedeniyle araştırma örneklemini Kemer'de yetkili olan dört kişiyle sınırlandırılmıştır.

Yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen verilere dayanarak alternatif turizm açısından verilebilecek öneriler ise şunlardır:

- Sezonun 12 aya yayılması,
- Kemer'de öncelikli olarak doğal, kültür ve deniz odaklı turizm çeşitlerine yönelmeyi sağlama,
- Kemer'deki konaklama işletmelerin bir kısmının farklı turist profillerine de hizmet vermesi,
- Turizm ve Kültür Bakanlığının planlama yapması ve uygulaması,
- Yeni tesis yapmak yerine mevcut tesislerin kış dönemlerinde bakım ve onarımının yapılması,
- Mevcut doğal ve kültürel güzelliklerin korunması ve bunun sürdürülebilirliğinin sağlanması
- Sahil erozyonu için önlem alınması,
- Diğer turizm çeşitlerini ya da etkinlikleri yapmak için gereken altyapı eksikliklerinin giderilmesi,
- Geçmişte uygulanan yarışların yeniden yapılması,
- Uluslararası konserlere ve müzik festivallerine önem verilmesi
- Tanıtım ve pazarlama faaliyetlerine olan yatırımın artırılması,

Gelecek dönemde yapılacak araştırmalar için, örneklem sayısı artırılarak otel yöneticileri de çalışmaya dâhil edilebilir. Kemer'de yapılan bu alternatif turizm türlerine ilişkin turistlerin bakış açıları, memnuniyetleri ele alınabilir. Kitle turizminin bu kadar yoğun yaşandığı Antalya'da alternatif turizm çeşitlerinin uygulanması ve geliştirilmesi ve sürdürülebilirliğinin sağlanması için her ilçedeki turizm alanındaki akademisyenler, otel yöneticileri ve birlikler ile odak grup görüşmesi yapılabilir.

KAYNAKÇA

- ARPACI, Özgür ve ORTA, Ceyhan (2011). "Karaman İlinin Alternatif Turizm Potansiyeli ve Turizm Açısından Kullanılabilirliği". S.1, ss. 12-24.
- BROHMAN, John (1996). "New Directions in Tourism for Third World Development", *Annals of Tourism Research*, S.1, ss. 48-70.
- BULUT, Zöhre (2006). *Kemaliye (Erzincan) İlçesi ve Yakın Çevresinin Alternatif Turizm Kapsamında Rekreasyonel Turizm Potansiyelinin Belirlenmesi*, Atatürk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Erzurum.
- BUTLER, Richard (1990). "Alternative Tourism, Pious Hope or Trojan Horse?", *Journal of Travel Research*, S. 3, ss. 40-45.
- BUTLER, Richard (1992). *Alternative Tourism: The Thin End of The Wedge*, In W.R. Eadington ve V.L. Smith (Eds.), *Tourism alternatives: Potentials and Problems in The Development of Tourism*. Philadelphia, PA: University of Pennsylvania Press.
- CHRİSTOU, Loizos (2012). "Is it Possible to Combine Mass Tourism with Alternative Forms of Tourism: The Case of Spain, Greece, Slovenia and Croatia", *Journal of Business Administration Online*, S. 1.
- COHEN, Eric (1987). "'Alternative Tourism'-A Critique", *Tourism Recreation Research*, S. 2, ss. 13-18.
- ÇETİNKAYA, Güney (2014). "Bir Macera Turizmi Etkinliği Olarak Kaya Tırmanış Sporunu ve Antalya- Geyikbayırı'nın Potansiyeli", *Doğu Coğrafya Dergisi*, S. 19, ss. 83-100.
- ERDOĞAN, Nazmiye (2003). "Kitle Turizmi, Alternatif Turizm ve Ekoturizmde Sürdürülebilirlik Üzerine Bir Değerlendirme", *Türkiye'nin Alternatif Turizm Potansiyeli ve Güncel Sorunları Konferansı*, 3-4 Mayıs 2003, Çankırı.
- GÜLBAHAR, Onur (2009). "1990'lardan Günümüze Türkiye'de Kitle Turizminin Gelişimi ve Alternatif Yönelimler", *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, S. 1, ss. 151-177.
- HİGGİNS-DESBİOLLES, Freya (2008). *Justice Tourism And Alternative Globalisation*. In Palestinian Alternative Tourism Group (Ed.), *Combating dispossession: Towards a code of ethics for tourism in Paletsine*, Beitsahour: ATG.
- ISAAC, Rami Khalil (2010). "Alternative Tourism: New Forms of Tourism in Bethlehem for the Palestinian Tourism Industry", *Current Issues in Tourism*, S. 1, ss. 21-36.
- KEMER BELEDİYESİ (2017). Kemer'de Turizm, [URL: <http://www.antalya-kemer.bel.tr/kemerde-turizm>] (Erişim 20 Temmuz 2017).
- KILIÇ, Burhan ve KURNAZ, Alper (2010). "Alternatif Turizm ve Ürün Çeşitliliği Oluşturmada Ekolojik Çiftlikler: Pastoral Vadi Örneği", *İşletme Araştırmaları Dergisi* S. 4, ss. 39-56.
- KOZAK, Meryem Akoğlan ve KIZILIRMAK, İsmail (2006). "Turistik Ürün Çeşitlendirmesi: Kültür ve Turizm Müdürleri Görüşlerine Dayalı Bölgesel Yaklaşımlar", *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S. 5.
- MACLEOD, Donald (1998). "Alternative Tourism: A Comparative Analysis of Meaning and Impact." *Global Tourism*, S. 2, ss. 123-138.
- ÖZTÜRK, Yüksel (2000). "Alternative Tourism as A Development Strategy in Developing Countries". *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S. 4, ss. 313-321.
- PATARCHANOV, Plamen (2012). "Role and Place of Alternative Tourism Development in Mountain Areas", *Journal of Settlements and Spatial Planning*, S. 1, ss. 149-155.
- SARI, Cemali (2007). *Antalya'nın alternatif turizm kaynakları ve planlaması*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Anabilim Dalı, Doktora Tezi, Ankara.
- SMİTH, Valene L. ve EADINGTON, William R. (1992). Introduction: The Emergence of Alternative Forms of Tourism, In V.L. Smith ve W.R. Eadington (ed.) *Tourism Alternatives: Potentials and Problems in the Development of Tourism*, Philadelphia: University of Pennsylvania Press, New York, John Wiley.
- UÇKUN, Gazi ve TÜRKAY, Oğuz (2003), "Alternatif turizm Türlerinin Sürdürülebilirliği", *Türkiye'nin Alternatif Turizm Potansiyeli ve Güncel Sorunları Konferansı*, Ankara Üniversitesi, Çankırı Meslek Yüksek Okulu, 3-4 Mayıs.2003, Çankırı.
- UĞUZ, Sabriye Çelik (2011). "Sürdürülebilir Turizm Kapsamında Burhaniye'nin Alternatif Turizm Potansiyeli", *Marmara Coğrafya Dergisi*, S. 24, ss. 332-353.
- ULUSAN, Yeliz (2009). *Alternatif Turizm Çeşitlerinin Turizm Potansiyeline Etkisi: Konya Örneği*, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.
- ULUSAN, Yeliz ve BATMAN, Orhan (2010). "Alternatif Turizm Çeşitlerinin Konya Turizmine Etkisi Üzerine Bir Araştırma", *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S. 23, ss. 243-260.
- TOPAY, Mehmet ve PARLADIR, Makbule Özlem (2015) "Isparta İli Örneğinde CBS Yardımıyla Alternatif Turizm Etkinlikleri için Uygunluk Analizi", *Tarım Bilimleri Dergisi*, S. 2, ss. 300-309.
- WEAVER, David Bruce (1995). "Alternative Tourism in Montserrat", *Tourism Management*, S. 8, ss. 593-604.
- WEAVER, David Bruce (1999). "Magnitude of Ekoturizm in Costa Rica and Kenya", *Annals of Tourism Research*, S. 4, ss. 792-816.
- WEAVER, David Bruce (2006). *Sustainable Tourism: Theory and Practice*. Oxford: Elsevier.
- YILDIRIM, Ali ve ŞİMŞEK, Hasan (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, 9. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık.